

References:

1. A ot Ukraina eksportuie pratseliubni ruki i tolkovi holovy [Ukraine exports hard-working hands and smart heads]. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2537070-a-ot-ukraina-eksportue-pracelubni-ruki-i-tolkovi-golovi-poki-so.html>.
2. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Demografichna kryza v Ukraini: cherez 10 rokiv na odnogo pratsiuiuchoho bude dva pensioner [Demographic crisis in Ukraine: in 10 years, there will be two pensioners per employee]. URL: <http://employers.org.ua/news/id1769>.
4. Starinnia natsii: Ukraina opynylasia v trydtsiatsi krain z naibilshoiu kilkistiu liudei starshe 60 [Aging of the nation: Ukraine was in the top thirty countries with the largest number of people over 60]. URL: <https://ukranews.com/ua/news/544138-starinnya-nacii-ukraina-opynylasya-v-trydtsyatci-krain-z-naybilshoyu-kilkistyu-lyudey-starshe-60>.
5. Bilous-Sergieieva S., Safonova K. Problema trydovoi mihratsii v Ukraini. Yii vplyv na ekonomiky krainy [The problem of labour migration in Ukraine. Its impact on the country's economy]. URL: http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/16256/34_2017_p327-335.pdf?sequence=1.
6. Reva pidrakhuvav kilkist ukrainskykh zarobitchan [Reva has estimated the number of Ukrainian workers]. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2018/07/03/novyna/suspilstvo/reva-pidrakhuvav-kilkist-ukrayinskykh-zarobitchan>.
7. Mihratsiia z Ukrainy zrostaie i nablyzhaietsia do krytychnoi [Migration from Ukraine is growing and is approaching a critical point]. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/mihratsija-z-ukrajini-zrostaje-i-nablizhajetsja-dokriticnoji-2462687.html>.
8. Pozytiia Ukrainy u reitynhy krain svity za indeksom hlobalnoi konkurentospromozhnosti 2017-2018 [Ukraine's position in the ranking of world countries on the global competitiveness index 2017-2018]. URL: <http://edclub.com.ua/analityka/pozyciya-ukrayiny-v-reytingu-krayin-svitu-za-indeksom-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-2>.

DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2020-1-20>

УДК 331.5

Шубала І. В., к.е.н., доцент

Гордійчук А.І., к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

ОЦІНКА ТЕНДЕНЦІЙ ЕКОНОМІЧНО АКТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ РЕГІОНУ

У статті вивчено тенденції зміни показників, що характеризують економічно активну складову людського капіталу у Волинській області.

Ключові слова: людський капітал, економічна активність, населення, зайняті, безробітні, штатні працівники.

Шубала І.В., Гордійчук А.І.

ОЦЕНКА ТЕНДЕНЦИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИ АКТИВНОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА РЕГИОНА

В статье изучены тенденции изменения показателей, характеризующих экономически активную составляющую человеческого капитала в Волинской области.

Ключевые слова: человеческий капитал, экономическая активность, население, занятые, безработные, штатные работники.

Shubala I., Gordiychuk A.

ASSESSMENT OF TRENDS OF ECONOMICALLY ACTIVE COMPONENT OF THE HUMAN CAPITAL OF THE REGION

The article studies the trends in the indicators characterizing the economically active component of human capital in the Volyn region.

Key words: human capital, economic activity, population, employed, unemployed, full-time workers.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Формування та розвиток людського капіталу

має важливе значення для підвищення рівня соціально-економічного розвитку кожної країни чи окремого регіону. Адже людський капітал формує необхідну базу для подальшого розвитку усіх галузей виробничої та невиробничої сфери, визначає спеціалізацію чи концентрацію виробництва, закладає основи для реалізації положень національної та регіональної економічної політики. Основу людського капіталу становить економічно активне населення, яке безпосередньо забезпечує виробництво доданих вартостей, а також створює передумови для подальшого розширення цього виробничого ланцюга.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Проблематика дослідження людського капіталу на різних рівнях представлена в наукових працях багатьох відомих вітчизняних вчених: Грішнова О., Головка Л. В., Зварич О. І., Лібанова Л.М., Семикіна М. В., Смирнова І. І., Шаульська Л. В. [5-10] та багатьох інших. Поряд з цим недостатньо вивченими, на нашу думку, є питання оцінки тенденцій розвитку економічно активної складової людського капіталу, зокрема на регіональному рівні. Адже саме економічно активне населення має передумови для нарощення людського капіталу, тому подальше дослідження доцільно сконцентрувати саме на цій складовій людського капіталу.

Цілі статті. Мета дослідження полягає в проведенні оцінки тенденцій зміни показників, що характеризують економічно активну складову людського капіталу у Волинській області.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. На початковому етапі дослідження економічно активної складової людського капіталу важливо проаналізувати зміну чисельності населення у віці 15–70 років за економічною активністю у Волинській області за 2000-2018 рр. (табл. 1).

Таблиця 1

Зміна чисельності населення у віці 15–70 років за економічною активністю у Волинській області за 2000–2018 рр., тис. осіб

Показники	Роки					Віднос. відх., %			
	2000	2005	2010	2015	2018	2010р. до 2000р.	2015р. до 2010р.	2018р. до 2015р.	2018р. до 2000р.
Економічно активне населення	540	471,8	474,1	440,4	419	-12,2	-7,1	-4,9	-22,4
працездатного віку	463,1	436,6	435,7	432,9	414,4	-5,9	-0,6	-4,3	-10,5
старше працездатного віку	76,9	35,2	38,4	7,5	4,6	-50,1	-80,5	-38,7	-94,0
Зайняті	486,2	429,9	433,6	397,3	371,1	-10,8	-8,4	-6,6	-23,7
працездатного віку	409,3	394,7	395,2	389,8	366,5	-3,4	-1,4	-6,0	-10,5
старше працездатного віку	76,9	35,2	38,4	7,5	4,6	-50,1	-80,5	-38,7	-94,0
Безробітні	53,8	41,9	40,5	43,1	47,9	-24,7	6,4	11,1	-11,0
працездатного віку	53,8	41,9	40,5	43,1	47,9	-24,7	6,4	11,1	-11,0
старше працездатного віку	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Економічно неактивне населення	210,4	275,6	271,3	308,1	330,1	28,9	13,6	7,1	56,9
працездатного віку	139,3	187,4	192,5	213,7	224,8	38,2	11,0	5,2	61,4
старше працездатного віку	71,1	88,2	78,8	94,4	105,3	10,8	19,8	11,5	48,1
Всього населення	750,4	747,4	745,4	748,5	749,1	-0,7	0,4	0,1	-0,2
працездатного віку	602,4	624	628,2	646,6	639,2	4,3	2,9	-1,1	6,1
старше працездатного віку	148,0	123,4	117,2	101,9	109,9	-20,8	-13,1	7,9	-25,7

Примітка. Побудовано авторами за даними [1-4].

Як бачимо протягом аналізованого періоду чисельність економічно активного населення поступово зменшувалася – з 540,0 тис осіб у 2000 році до 419 осіб у 2018 році, або на 22,4%. Така негативна зміна відбулася переважно за рахунок переважання темпів зниження населення старше працездатного віку на 94,0%, тоді як щодо населення працездатного віку зменшення становило тільки 10,5%.

Практично ідентичні тенденції спостерігалися і щодо зменшення чисельності зайнятого населення загалом на 23,7%, зокрема переважно за рахунок зниження населення старше працездатного віку на 94,0%, а населення працездатного віку – на 10,5%. Поряд з цим за рахунок зменшення загальної чисельності економічно активного населення зменшилася й чисельність безробітних – з 53,8 тис осіб у 2000 році до 47,9 тис осіб у 2018 році, або на 11,0%, при чому вся зміна відбулася за рахунок аналогічної зміни чисельності безробітних працездатного віку. Про збільшення непродуктивного розподілу людського капіталу свідчить значне збільшення протягом аналізованого періоду чисельності економічно неактивного населення у 1,5 рази, а найбільш вражаюче, що це відбулося за рахунок населення працездатного віку. Загалом в результаті цих змін загальна чисельність населення у віці 15-70 років зменшилася незначну величину – 0,2%. Тобто, результати проведеного аналізу наводять на думку, що якісна характеристика людського капіталу, яка свідчить про економічну активність населення регіону протягом аналізованого періоду значно погіршилася, адже чисельність населення, яке готове продуктивно працювати та професійно й особистісно розвиватися суттєво зменшувалася.

Відповідно на наступному етапі доцільно також вивчити зміну чисельності населення за економічною активністю, статтю та місцем проживання у 2018 році (табл. 2).

Як бачимо, серед економічно активного населення за статеву ознакою переважають чоловіки, а за місцем проживання – жителі міських поселень.

Таблиця 2

Населення за економічною активністю, статтю та місцем проживання у 2018 році (у віці 15–70 років; тис. осіб)

Показники	Всього	У тому числі			
		жінки	чоловіки	міські поселення	сільська місцевість
Економічно активне населення	419,0	200,3	218,7	233,5	185,5
працездатного віку	414,4	198	216,4	230,6	183,8
старше працездатного віку	4,6	2,3	2,3	2,9	1,7
Зайняті	371,1	185,9	185,2	209,6	161,5
працездатного віку	366,5	183,6	182,9	206,7	159,8
старше працездатного віку	4,6	2,3	2,3	2,9	1,7
Безробітні	47,9	14,4	33,5	23,9	24
працездатного віку	47,9	14,4	33,5	23,9	24
старше працездатного віку	–	–	–	–	–
Економічно неактивне населення	330,1	188,9	141,2	169	161,1
працездатного віку	224,8	126,6	98,2	109,3	115,5
старше працездатного віку	105,3	62,3	43	59,7	45,6

Примітка. Побудовано авторами за даними [1-4].

При чому, це відхилення значно збільшується щодо населення працездатного віку. Щодо чисельності зайнятого населення спостерігається певний паритет за статтю, але

навпаки диспропорція в сторону зайнятих у міських поселеннях, особливо працездатного віку. З іншого боку, серед безробітних у понад як 2 рази переважають чоловіки, а за місцем проживання спостерігається певний паритет значень показників. В цілому серед економічно неактивного населення значно переважають жінки, а також жителі міських поселень.

Для оцінки розвитку людського капіталу важливо також вивчити зміну кількості зайнятого населення та найманих працівників в основних галузях виробничої сфери у Волинській області за 2000-2018 рр. (табл. 3).

Протягом аналізованого періоду спостерігалось середньорічне зменшення загальної чисельності зайнятого населення на 6,4 тис осіб, середньорічний темп росту становив 98,6%. Подібні тенденції були характерні і щодо зменшення чисельності найманих працівників підприємств, установ і організацій – негативний середній абсолютний приріст – 6,1 тис осіб, а середньорічний темп росту – 97,7%. Детальніший аналіз зміни чисельності зайнятих у сфері промисловості регіону також свідчить про зменшення цього показника в середньому на 0,9 тис осіб за рік, при середньорічному темпі росту – 98,3%. У сфері сільського, лісового та рибного господарства цей показник зменшувався значно більшими темпами – в середньому на 4,4 тис осіб за рік, а середньорічний темп росту становив 90,8%.

Таблиця 3

Зміни кількості зайнятого населення та найманих працівників в основних галузях виробничої сфери у Волинській області за 2000-2018 рр.

Роки	Всього зайнято, тис. осіб	Наймані працівники підприємств, установ та організацій, тис. осіб	У тому числі			
			промисловість		сільське, лісове та рибне господарство	
			тис. осіб	відсотків до загальної кількості зайнятих	тис. осіб	відсотків до загальної кількості зайнятих
2000	486,2	320,8	58,4	12	91,9	18,9
2005	429,9	263,6	49,9	11,6	43,2	10
2010	433,6	247,2	47,4	10,9	19,9	4,6
2011	440,1	238	46,4	10,5	16,3	3,7
2012	442,8	237,8	47,0	10,6	13,4	3
2013	445,7	226,7	45,8	10,3	11,4	2,6
2014	410,5	226,5	45,1	11	11,9	2,9
2015	397,3	213,1	43,4	10,9	11,7	2,9
2016	382,1	214,5	43,3	11,3	11,9	3,1
2017	366,0	213,2	44,1	12	11	3
2018	371,1	210,3	43,0	11,6	12,1	3,3
Середній абсол. приріст	-6,4	-6,1	-0,9	0,0	-4,4	-0,9
Середньорічний темп росту, %	98,5	97,7	98,3	99,8	89,3	90,8

Примітка. Побудовано авторами за даними [1-4].

Для вивчення економічно активної частини людського капіталу важливо проаналізувати зміну кількості зареєстрованих безробітних та навантаження на одну вакансію за професійними групами у Волинській області на кінець 2015-2018 рр. (табл. 4).

Загалом протягом аналізованого періоду відбулося зменшення кількості безробітних з 11739 осіб у 2015 році до 7834 тис осіб у 2018 році, або на 3905 осіб. На

фоні також значного зменшення кількості вакансій це призвело до зменшення показника навантаження на одну вакансію, відповідно з 15 осіб до 3 осіб. За окремими категоріями найбільш значним зниженням цього показника характеризувалися законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (-33 особи), фахівці (-24 особи) та професіонали (-19 осіб). За робітничими професіями це зниження було менш значним.

З іншого боку, найменшим значенням показника навантаження на одну вакансію характеризувалися групи кваліфіковані робітники з інструментом (1 особа на одне вільне робоче місце), працівники сфери торгівлі та послуг (2 особи) та робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин (2 особи). Все це свідчить, що розвиток людського капіталу дозволяє населенню більш швидше знаходити роботу та займати вільні вакансії. Особливо це стосується робітничих професій, адже рівень людського капіталу залежить не тільки від рівня здобутої освіти, а й від можливості здійснення корисного внеску певного працівника у загальні підсумки діяльності країни, регіону, підприємства, а також зростання власного добробуту.

Таблиця 4

Зміна кількості зареєстрованих безробітних та навантаження на одну вакансію за професійними групами у Волинській області на кінець 2015-2018 рр.

Показники	Кількість зареєстрованих безробітних, осіб				Абсол. відх., 2018р. до 2015р.	Навантаження на одну вакансію, осіб				Абсол. відх., 2018р. до 2015р.
	2015	2016	2017	2018		2015	2016	2017	2018	
Всього	11739	9200	8179	7834	-3905	15	6	4	3	-12
Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)	1962	1959	1419	1308	-654	42	21	11	9	-33
Професіонали	1141	919	813	906	-235	24	12	7	5	-19
Фахівці	1326	947	1016	942	-384	28	9	5	4	-24
Технічні службовці	732	447	486	515	-217	7	3	2	4	-3
Працівники сфери торгівлі та послуг	2060	1384	1388	1276	-784	8	4	3	2	-6
Кваліфіковані робітники сільського та лісового господарства, риборозведення та рибальства	304	326	271	197	-107	11	11	17	7	-4
Кваліфіковані робітники з інструментом	1200	922	790	745	-455	10	2	2	1	-9
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	1226	1112	913	950	-276	16	5	3	2	-14
Найпростіші професії	1788	1184	1083	995	-793	26	8	4	4	-22

Примітка. Побудовано авторами за даними [1-4].

Надалі вивчено динаміку середньої кількості працівників у Волинській області за 2010-2018 рр. (рис. 1).

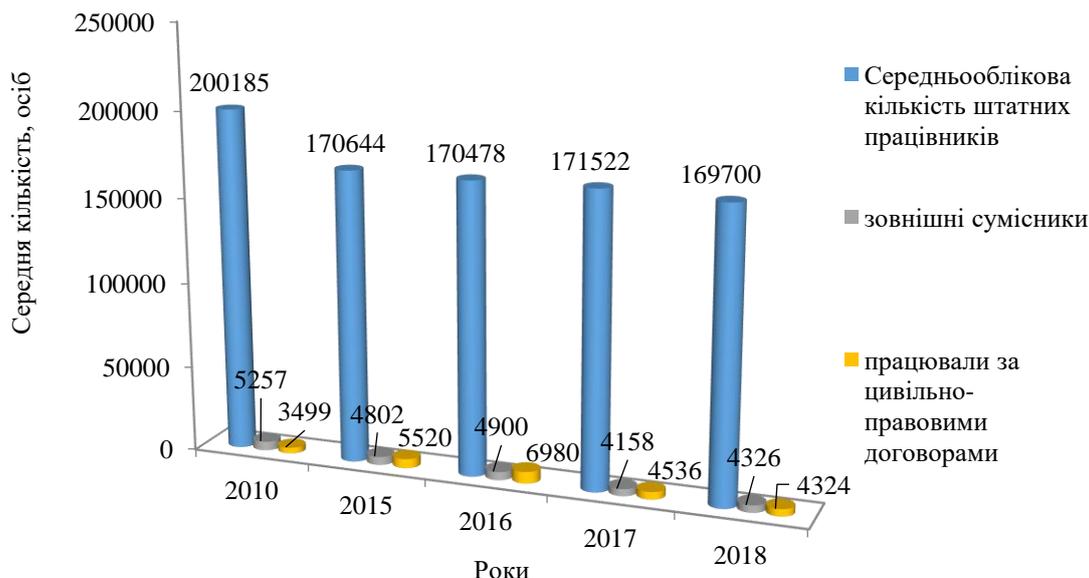

Рис. 1. Динаміка середньої кількості працівників у Волинській області за 2010-2018рр. (побудовано авторами за даними [1-4])

Протягом аналізованого періоду загальна чисельність штатних працівників у регіоні мала тенденцію до зменшення – з 200,2 тис осіб у 2010 році до 169,7 тис осіб у 2018 році. При цьому чисельність зовнішніх сумісників також зменшилася – відповідно з 5257 осіб до 4326 осіб, а кількість працюючих за цивільно-правовими договорами – навпаки зросла – з 3499 осіб у 2010 році до 4324 осіб у 2018 році. Тобто, з метою раціоналізації витрат на оплату праці, багато роботодавців приймають рішення залучати додатковий персонал переважно на тимчасовій основі на період виконання необхідних робіт, але це не гарантує розвиток людського капіталу, а навпаки призводить до зменшення його якісних характеристик. Важливе значення в рамках даного дослідження має аналіз зміни середньооблікової кількості штатних працівників за видами економічної діяльності у Волинській області за 2010-2018 рр. (табл. 5).

Таблиця 5

Зміна середньооблікової кількості штатних працівників за видами економічної діяльності у Волинській області за 2010-2018 рр., тис. осіб

Показники	Роки					Відх. 2018р. до 2010р.	
	2010	2015	2016	2017	2018	Абсол.	Відн., %
Всього	200,2	170,6	170,5	171,5	169,7	-30,5	-15,2
Сільське, лісове та рибне господарство	14,9	9	9	8,6	10,1	-4,8	-32,2
у тому числі сільське господарство	12	6,2	5,7	5,1	6,1	-5,9	-49,2
Промисловість	41,9	38,4	38,1	39,7	38,8	-3,1	-7,4
Будівництво	8,1	3,8	3,4	3,7	3,7	-4,4	-54,3
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	15,2	13,1	15,7	18,2	17,7	2,5	16,4
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	11,6	11,3	10,3	10,3	10,5	-1,1	-9,5
Тимчасове розміщення й організація харчування	2	0,9	1,1	0,7	0,8	-1,2	-60
Інформація та телекомунікації	2,5	1,5	1,3	1,2	1	-1,5	-60
Фінансова та страхова діяльність	4,2	2,3	1,8	1,7	1,7	-2,5	-59,5

продовження таблиці 5

1	2	3	4	5	6	7	8
Операції з нерухомим майном	3,1	2,1	2,4	2	1,7	-1,4	-45,2
Професійна, наукова та технічна діяльність	3,4	1,9	1,9	1,9	1,9	-1,5	-44,1
з неї наукові дослідження та розробки	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,1	-50,0
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	3,9	2	2,2	1,5	1,4	-2,5	-64,1
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	14	11,9	11,6	11,5	12,8	-1,2	-8,6
Освіта	44	43,6	43,3	42,8	40,9	-3,1	-7,0
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	27,2	24,8	24,8	24,2	23,1	-4,1	-15,1
з них охорона здоров'я	24,2	22	22,3	21,5	20,4	-3,8	-15,7
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	3,5	3,4	3,1	3,2	3,1	-0,4	-11,4
у тому числі							
діяльність у сфері творчості, мистецтва та розваг	2,3	1,4	1,2	1,4	1,5	-0,8	-34,8
функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури	1,1	1,7	1,6	1,6	1,3	0,2	18,2
Надання інших видів послуг	0,7	0,6	0,5	0,3	0,5	-0,2	-28,6

Примітка. Побудовано авторами за даними [1-4].

Загальне зменшення середньооблікової кількості штатних працівників за період 2010-2018 рр. на 30,5 тис осіб, або 15,2% відбулося переважно за рахунок значного зменшення чисельності за такими видами економічної діяльності, як сільське, лісове та рибне господарство (на 4,8 тис осіб, або 32,2%), будівництво (на 4,4 тис осіб, або 54,3%), охорона здоров'я та надання соціальної допомоги (на 4,1 тис осіб, або 15,1%), освіта (на 3,1 тис осіб, або 7,0%), фінансова та страхова діяльність (на 2,5 тис осіб, або 59,5%). Тоді людський капітал перемістився у переважно до сфери оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (+2,5 тис осіб, або 16,4%). Отже, в цілому спостерігаються негативні тенденції щодо зміни якісних характеристик економічно активної складової людського капіталу.

Висновок. Отже, у процесі дослідження проведено аналіз розвитку економічно активної складової людського капіталу, представлено тенденції зміна чисельності населення у віці 15–70 років за економічною активністю, вивчено динаміку населення за економічною активністю, статтю та місцем проживання, зміни зайнятого населення та найманих працівників в основних галузях виробничої сфери, а також кількості зареєстрованих безробітних та навантаження на одну вакансію за професійними групами. Спостерігається зменшення середньої кількості працівників загалом та видами економічної діяльності, що відносяться до виробничої сфери.

Вважаємо за доцільне запровадити на регіональному рівні розробку програми розвитку людського капіталу, яка повинна реалізовуватися поетапно й передбачати організаційну і методологічну цілісність представлених рішень. Зокрема для професійного та особистого розвитку працівників потрібно передбачити забезпечення дотримання усіх соціальних гарантій, передбачених законодавством, адекватності оплати праці складності та важливості виконаної роботи, створення належних умов праці на робочому місці, гарантування безпеки життя і здоров'я працівників, отримання максимального морального і матеріального задоволення від праці.

Список бібліографічного опису:

1. Волинський обласний центр зайнятості: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.dcz.gov.ua/vol/control/uk/index>.
2. Волинь у соціально-демографічному вимірі 2017: статистичний збірник / За ред. В.Ю. Науменка. Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2018. 180 с.

3. Волинь-2018: статистичний щорічник / За ред. В.Ю. Науменка. Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2019. 458 с.
4. Головне управління статистики у Волинській області : офіційний веб-сайт. URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>.
5. Грішнова О. Людський капітал в умовах кризи: оцінка і пошук можливостей збереження. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2015. Вип. 5. С. 11-16.
6. Головка Л. В. Сучасні чинники впливу на формування людського капіталу. Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 157-163.
7. Зварич О. І. Людський капітал регіону як один з визначальних чинників розвитку економіки, базованої на знаннях. Бізнес Інформ. 2017. № 12. С. 157-165.
8. Семікіна М. В. Людський капітал регіону: небезпека кадрових катастроф. Наукові праці. Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2018. Вип. 33. С. 87-95.
9. Смирнова І. І. Оцінка рівня розвитку людського капіталу України в умовах глобалізації. Економічний вісник Донбасу. 2019. № 1. С. 151-156.
10. Шаульська Л. В. Стан ринку праці в контексті стратегії розвитку людського капіталу регіону. Ринок праці та зайнятість населення. 2018. № 2. С. 23-32.

References:

1. Volyns'kyu oblasnyu tsentr zaunyatosti: ofitsiynyy veb-sayt. [Volyn Regional Employment Center: official website.] Retrieved from <http://www.dcz.gov.ua/vol/control/uk/index>. [in Ukrainian].
2. Naumenko V.YU. (2018). Volyn' u sotsial'no-demohrafichnomu vymiri 2017: statystychnyy zbirnyk. [Volyn in the socio-demographic dimension 2017: Statistical Collection] Lutsk: Main Department of Statistics in the Volyn region. [in Ukrainian].
3. Naumenko V.YU. (2019). Volyn'-2018: statystychnyy shchorichnyk [Volyn-2018: Statistical Yearbook]. Lutsk: Main Department of Statistics in the Volyn region. [in Ukrainian].
4. Holovne upravlinnya statystyky u Volyns'kyy oblasti: ofitsiynyy veb-sayt [Main Department of Statistics in the Volyn region. Official website]. Retrieved from <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>. [in Ukrainian].
5. Grishnova O. (2015). Lyuds'kyy kapital v umovakh kryzy: otsinka i poshuk mozhlyvostey zberezheniya [Human capital in crisis: assessment and search for conservation options]. Visnyk Kyivskoho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika – Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economy. Vol. 5, 11-16. [in Ukrainian].
6. Golovko L.V. (2018). Suchasni chynnyky vplyvu na formuvannya lyuds'koho kapitalu. [Modern factors of influence on the formation of human capital]. Sotsial'no-trudovi vidnosyny: teoriya ta praktyka – Social-labor relations: theory and practice. Vol. 1, 157-163. [in Ukrainian].
7. Zvorych O.I. (2017). Lyuds'kyy kapital rehionu yak odyn z vyznachal'nykh chynnykiv rozvytku ekonomiky, bazovanoi na znannyakh [Human capital of the region as one of the determining factors of the development of a knowledge-based economy]. Biznes Inform – Business Inform, Vol. 12, 157-165. [in Ukrainian].
8. Semikina M.V. (2018). Lyuds'kyy kapital rehionu: nebezpeka kadrovyykh katastrof. [Human capital of the region: danger of personnel catastrophes]. Naukovi pratsi. Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Scientific works. Kirovograd National Technical University. Economic sciences. Vol. 33, 87-95. [in Ukrainian].
9. Smirnova I.I. (2019). Otsinka rivnyia rozvytku lyuds'koho kapitalu Ukrayiny v umovakh hlobalizatsiyi. [Estimation of the level of development of human capital of Ukraine in the conditions of globalization]. Ekonomichnyy visnyk Donbasu – Economic Bulletin of Donbass. Vol. 1, 151-156. [in Ukrainian].
10. Shaulska L.V. (2018). Stan rynku pratsi v konteksti stratehiyi rozvytku lyuds'koho kapitalu rehionu [The state of the labor market in the context of the region's human capital development strategy] Rynok pratsi ta zaunyatist' naseleण्या – Labor market and employment. Vol. 2, 23-32. [in Ukrainian].

Рецензент: д.е.н., проф. Шубалий О.М.

DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2020-1-21>